

Тема. Любов до рідного краю у творах Миколи Вінграновського

Мета: навчати учнів бачити, відчувати створені словами образи природи, використовувати засоби виразності під час читання текстів; розширити уявлення про характерні ознаки осені в неживій і живій природі, вчити спостерігати за змінами в живій природі; розвивати зв'язне мовлення, спостережливість, пам'ять; виховувати почуття любові до краси рідної природи

Обладнання: кленові листочки, малюнки з краєвидами рідного краю, презентація

Форма проведення уроку: урок – подорож

Хід уроку

І. Організація класу

Психоформула

- Розпочинаємо урок, часу не гаючи
І радість ми пізнаємо, лиш труднощі долаючи.
- А запорукою успіху є усмішка. Тож передайте свою усмішку один одному,
Адже усмішка ще:
  - прикрашає обличчя;
  - підвищує настрій;
  - сприяє добрим стосункам з оточуючими;
  - допомагає знайти нових друзів;
  - і навіть деколи, допомагає здійснювати бажання.
- Цікаво, чим ви любите займатися у вільний час? *(Малювати, грати на комп'ютері, відпочивати в лісі, біля річки)*

ІІ. Повідомлення теми уроку

- Наші улюблені заняття ми сьогодні об'єднаємо в одне ціле. А найголовніше здійснимо віртуальну подорож-екскурсію осінніми стежинами рідного краю.

Куди ми потрапимо дізнаємося, коли виконаємо всі завдання *(Краєвид закритий кленовими листочками)*

- Сьогодні у нас в гостях є ще одна особа, поет наш земляк, людина, яка дуже любила свій рідний край.
- Прочитайте зашифроване ім'я цієї людини.
(листочок 1)

ІІІ. Вивчення нового матеріалу

1. Розповідь про М.Вінграновського вчителем
2. Вправа "Продовж речення"
  - Пропоную перевірити наші знання. Доповніть, будь ласка речення:
    - Народився поет в 1936 році 7 листопада в місті ....
    - Поет за професією був .....
    - Перші його вірші з'явилися в ....
    - Навчався в місті ....
    - Зіграв головну роль у фільмі .....
    - М. Вінграновський автор віршів ...
    - Помер поет в ... *(Листочок 2)*

3. Мовна розминка

- Щоб робота добре вдалася, зробимо розминку.

3.1. Робота в парах

- На партах у вас є картки із буквосполученнями приголосних і голосних.

Кожен самостійно спочатку утворює склади. А потім, з сусідом по парті, по черзі, напівголосно називаєте новий утворений склад. Починає той, хто сидить зліва.

3.2. Гра "Утвори слова"

- А тепер ще пограємо гру. З поданих складів вам потрібно утворити слова, використавши всі склади. У кого слово складеться – піднімає руку.

(До-не-чка, хма-ри-на-ми, ма-лень-ка, го-ро-ді, до-ло-ні.)

- Молодці, розминку закінчено (*листочок 3*)

4. Робота над віршем М.Вінграновський "Сама собою річка ця тече..."

4.1. Загадка

Тече, тече — не витече, Біжить, біжить — не вибіжить. (Річка).

4.2. Вступна бесіда (*На екрані фотографія річки Південний Буг. Осінь.*)

- Що ви тут бачите? (*Вода, дерева, небо, будинки*)

- Яка пора року? (*Осінь*)

- Чому ви так вирішили? (*Пожовкле листя*)

Фотографія 2

- А ця фотографія, чи не підказує вам рідну місцевість?

- Як називається ця річка? Які ще ріки ви знаєте?

- Вінграновський так сильно любив милуватися своєю річкою, що написав про неї вірш.

Ось послухайте, але коли будете слухати, підготуйте відповідь на запитання:

- Де саме протікає ця річка?

4.3. Читання вірша вчителем

4.4. Читання вірша учнями самостійно

4.5. Аналіз змісту прочитанного твору

- Куди біжить річка?

- Чи любить автор річку? З чого це видно?

- З чим він порівнює свою любов?

- Підготуйтеся і прочитайте з інтонацією, як саме любить хлопчик свою річку.

- Молодці! І з завданням ви також справилися. Тож приберемо 4 листочок.

Фізкультхвилинка (*5 листочок*)

5.Робота над твором М. Вінграновського "Бабунин дощ"

5.1. Загадка

Хтось відкрив на небі душ,

Повно на землі калюж.

І на нас водиця ллється.

Як це явище зоветься? (*Дощ*)

5.2 Читання поезії вчителем

- Чому дощ бабунин?

- Яка пора року зображена? Доведіть свою думку.

- Які дії виконує дощ?

5.2.Читання вірша учнями

- Чи є у вірші загадкове зображення дощу? Доведіть це рядками поезії.

- Як у вірші зображена природа, тварини? Прочитайте (*6 листочок*)

- Чи бували ви в осінньому парку?

- Я пропоную на 1 хв туди зазирнути. (*Демонстрація фотографій осіннього парку*)

- А чи хотіли б ви зараз там побувати?

Тоді розслабтесь, заплющіть очі, і увявіть себе на галявині (*вмикається звукозапис "Спів пташок"*).

- Як ви гадаєте, на що схожа ця музика? (*на осінній дощик*)

5.3. Гра "Продовж речення"

- Час пограти гру "Продовж речення», а допоможуть нам у цьому власні спостереження. Читаємо і промовляємо закінчення речення.

- *Восени рослини змінюють зелене забарвлення на ... (жовте). Після перших морозів листя... (опадає).*

Тільки красуні ... та ... стоять у зеленому вбранні (ялинки, сосни). Більшість трав ... (посохли).

Зеленіють суніці і копитняк – вони морозу не ... (бояться). Восени часто йдуть холодні ... (дощі).

- Ідучи до парку, чи до лісу на екскурсію згадуйте, що все, що нас оточує, все чим ми насолоджуємося, треба залишити неушкодженим, чистим. Адже воно й надалі має дивувати всіх своєю неповторною красою. Чи згодні ви зі мною?

Тож любімо свій край так, як любив його наш земляк - Микола Вінграновський.

V. Підсумок уроку

- Я дізнався ...

- Я запам'ятав ...

- Я навчився ...

- Я створив ...

- Я ціную ...

- Я прагнутиму ...